

עאירי'ם לזשע"ה

לעילוי נשמת ראש משפחתנו היקר הרב מאיר שמואל ב"ר אהרן הכהן כץ זצ"ל הכ"מ

גיליון מס' 11 ♦ פרשת ויקהל-פקודי

דברי חכמים

אם ביה"ז אב יהיה אחרי השלושים, ולא יהיו בעיות או עיכובים או כל דבר המונע, נראה לי שטוב שתיסעו לנופש יומיים יחד מתוך אהווה ואיחוד משפחתי. ואם עלולים להיות נזקים מוטב שלא לנסוע. והכל באופן שתראו לנכון. עניין זה אינו בקשה אלא המלצה בלבד, ולכן נראה לי שלא שייך בו "מצווה לקיים דברי המת". ואם כן, יהא זה כאילו לא נכתב אלא א"כ תעשו את זה. מכל מקום, אל תרגישו מחויבים לצוואה.

אם אתם יכולים, טוב יהיה אם תתחזקו באיזה אופן שיהיה לעילוי נשמת, ואם יהיה מישהו שבהיתר הלכתי לכתחילה (אם לפי ההלכה עדיף שלא, ורק משום "מצווה לקיים דברי המת" תעשו את זה, יהי זה כאילו לא ביקשתי כלל), ואם לא גורם לחוסר נעימות, שיאמר עליו קדיש (אפשר גם מהמשפחה המורחבת או מישהו אחראי אחר). תודה רבה.

מבט של יהודי שחי רצון ד'

מתוך הצוואה המופלאה של הבה"ח הצדיק שלמה גרשוני זצ"ל שנלב"ע לאחרונה בקציו"ש

חכמתכם ובינתכם

הגה"צ ר"מ מיזליש זצ"ל בשנותיו האחרונות אמר דרשה כשהוא יושב מחמת חולשתו ואמר: אמרו חז"ל בשעה שהחכם יושב ודורש הקב"ה מוחל עונותיהם של ישראל ומה הטעם? והשיב: שבשעה שהחכם עומד ודורש הוא זוכר עכ"פ מתי צריך לסיים, אבל כשהוא יושב ודורש הוא שוכח לסיים ואם הציבור בכ"ז מאזין אליו זו ממש כפרת עונות

הגות שאבעס'

וַיֵּצֵא מֹשֶׁה וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בַּמַּחֲנֶה לֵאמֹר אִישׁ וְאִשָּׁה אַל יַעֲשׂוּ עוֹד מְלֶאכֶה לְתַרְוַמַת הַקֹּדֶשׁ וַיִּפְּלֵא הָעַם מֵהַבְּיָא

אומר בעל הטורים **ויצו משה ויעבירו קול במחנה**. בשבת נתנה תורה א"כ יזה"כ של אותה שנה היה יום ג' וביום ד' אמר להם מלאכת המשכן והם הביאו לו בבקר בבקר והיינו יום ה' ויום ו' ובשבת ויצו משה ויעבירו קול במחנה: **איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקדש**. בג' זהו אל יוציאו המשא מרשות היחיד לרשות הרבים: **ויכלא**. כתיב הכא ואידך ויכלא הגשם זהו שדרשו שהיו יורדים להם אבנים טובות ומרגליות עם המן והביאום לנדבת המשכן ויכלא הגשם פ' העננים שמביאים הגשם משכלו מלהביא האבנים הטובות אז כלו העם מלהביא

כותב כאן בעל הטורים שלמרות שעמ"י התנדב להביא למלאכת המשכן מתוך רצון לפאר ולרומם בית השם, בא הקב"ה להדגיש להם שהדבר הראשון הוא קיום רצונו יתברך, שבשבת לא יוציאו מרה"י לרה"ר ולכן יצא הקול שבשבת לא יביאו עוד נדבה.

כי אולי היה הו"א לומר שנכון שיש הלכה לא להוציא מרה"י לרה"ר בשבת, אבל במקרה הזה שמדובר על לפאר ולרומם בית ד', פרוייקט אדיר מימדים, שמשליך על כל הרוחניות של עם ישראל, אולי אפשר קצת לסטות מ"הכללים" ולהביא גם בשבת, **אמר להם משה רבינו שגם הפרויקט הרוחני הגדול ביותר לא מצדיק לזו, ולו כמלא הנימה, מרצונו של הקב"ה שמתגלה בתורתו.**

ואולי זה ההמשך של בעל הטורים " העננים שמביאים הגשם משכלו מלהביא האבנים הטובות אז כלו העם מלהביא" - שבעצם יש משהו מגוחך בכך שאדם מתפאר בכך שהוא נותן צדקה שהרי "כִּי-מִמֶּנָּה הַכֹּל וּמִיָּדָךְ נִתְּנָה לָךְ", הכל של בורא עולם ומה שייך להתפאר כשאתה נותן משהו שאיננו שלך.

משל למה הדבר דומה, דופק יהודי על דלת ביתך ואתה נותן לילד כמה שקלים לתת צדקה, ברור שהילד עושה מצווה גדולה של צדקה, אבל האם הוא יכול להתפאר ולומר "היום התגברתי ונתתי חמישה שקלים לצדקה"? ברור שלא, הכסף בכלל לא שלו והוא רק צינור מהאבא לנתרם, אותו הדבר אדם שתורם לנזקק הוא סך הכל צינור מבורא עולם לנזקק ורק שהקב"ה העביר את צינור הפרנסה של היהודי הזה דרכך ולכן בעצם, בין בפרויקטים גדולים ובין במצווה קלה אתה לא נותן שום דבר, אז מה כל העניין של קיום התורה והמצוות? מהו "תנו עוז לאלוקים" הרי גם אם צדקת מה תתן לו?

אלא, כפי שמביא ר"ח מוולוז'ין בתחילת הנפש החיים, לבאר את עניין "צלם אלוקים", שכמו שאלוקים הוא בעל כוח שמספיע על כל העולמות וכולם תלויים בו, כך הוא ברא את האדם בצלמו כדמותו, כלומר הוא נתן לאדם כוח להיות סוג של שליט על עולמות עליונים ועצומים, למרות שמצד עצמו אין לו צורך בזה, בכל זאת הוא ברא את העולם בצורה כזו שאנחנו אלו שניתן לעולמות העליונים את הכוח לפעול בביכול, כך שישפיעו בחזרה עלינו. **דרך ההנהגה של בורא עולם היא כזו שבה אנחנו נותנים את הכוח ועל פי הכוח שאנחנו נותנים, אנו מקבלים את השפע לעולם**

כל יהודי נברא בצלם ועל כן יש בכל יהודי כוח לבנות או להחריב עולמות. כל מעשה, דיבור ומחשבה משפיעים מאד בעולמות עליונים. ומובא שם בנפש החיים שאסור ליהודי לחשוב שאין בכוח מעשיו השפלים לפעול שום ענין, כי בחטא קל הורסים הרבה יותר ממה שהחריבו נבוכדנצר וטיטוס שהחריבו את בית המקדש. כי הם החריבו רק למטה, אבל החטאים שלנו החריבו את בית המקדש של מעלה שגרם לחורבן מטה

לכן, אין באמת נפק"מ אם מדובר על מצווה "גדולה" או "קלה", כי אין לנו אפשרות לתת לקב"ה כלום, אלא כל תפקידנו בזה העולם לקיים רצונו של הקב"ה ובזה אנחנו יכולים לבנות עולמות או להחריבם חלילה.

יהי רצון שנזכה להיות עבדי ד' בפשטות!

מעשה שהיה

במהלך שיעורו שח הגאון רבי בן ציון הכהן קוק שליט"א מעשה נפלא אשר שמע ממקור מהימן.

יהודי נכבד מאנגליה ששמו הלך לפניו כאיש מצליח בעסקיו, פנה לחברו הטוב וחשף בפניו מצבו האמיתי וסיפר שלמרות שכלפי חוץ אורחותיו כאחד ה'גבירים', אך לצערו כל זה אינו שלו, ולאחר נפילה מרה בעסקיו, הוא עומד חסר כל אמצעי. והנראה בעיניו שרק הלוואה נכבדה תוכל לסייע לו להיחלץ ממצבו המר ולהתחיל מחדש בעסקיו. וביקש הלוואה אדירה בסך שני מיליון פאונד.

המלווה אישר את הלוואה ושמתח הלווה הייתה עצומה, כאשר בראשו כבר החלו לצוץ רעיונות לעסקים שיצליח על ידם לשוב כבראשונה ולהיות בעצמו מן הנותנים ביד רחבה, אך הלווה הוסיף ואמר שככל הלוואה, הוא מבקש ערב קבלן, שייטול על עצמו אחריות לכל צרה שלא תבוא.

הלווה נענה ואמר לו: עם כל הרצון הטוב, לא הצלחתי להעלות בדעתי מי שיחתום ערבות על סכום גבוה זה, שהרי ערב אינו חותם סתם, אלא רק אם בידי הסכום הנדרש ומוכן לשלם תחת הלווה את מלא הסכום באם יידרש לכך. איני מכיר בנמצא אדם כזה.

המלווה שביקש בכל כוחו לסייע לרעהו, העלה רעיון לחלק את הלוואה בין כמה ערבים, כך שהאחד יחתום על ערבות בסך מאה אלף, השני יחתום חצי מיליון, וכן על זה הדרך עד שייחתמו ערבויות בגובה הלוואה כולה. אך הלווה לא הסכים גם לזה, באמרו שאינו מסכים להתבזות ולבקש מאנשים רבים עזרה תוך חשיפת מצבו האמיתי. זאת ועוד שאחר שייצא שמו בשוק כמי שנזקק להלוואות גדולות, בוודאי לא יימצא מי שישקיע אצלו שוב את כספו. בלית ברירה נפרדו שניהם, כאשר מוחם מהפך בדרכים שונות להשגת הערבות הגדולה.

למחרת השכם בבוקר קיבל הלווה שיחת טלפון מהמלווה, בה הוא מודיע לו כי השיג עבורו ערב, וביקשו לסור למשרדו לחתימת שטר הלוואה. הלווה הנרגש ביקש לדעת מיהו אותו צדיק המסכים לחתום עבורו על ערבות כה מופלגת. **המלווה הודיע ללווה שהערב הוא לא אחר מאשר הקדוש ברוך הוא**, שהרי ברשותו סכום זה, והוא בוודאי חפץ מאד להעלות את בנו אהובו מהשבר הכלכלי אליו נקלע.

במלא הרצינות הזמין עורך דין וחתמו יחד על שטר הלוואה כדת וכחוק, ובסופו צוין כי הערב הוא הקב"ה מלא כל הארץ כבודו אשר אמר "לי הכסף ולי הזהב נאום ה' צבקות" (חגי ב, ח).

כשהתקרב מועד הפירעון הודיע הלווה למלווה כי למרות שבס"ד הוא כבר עולה על דרך המלך, אך עדיין רחוק הוא מהחזרת הלוואה הגדולה. ידידו הטוב הסכים להאריך את מועד הפירעון לזמן נוסף. אך שוב בבוא המועד הנוסף הודיע הלווה שברוך ה' כבר הצליח לגייס רבע מהסכום, אך ייקח עוד פרק זמן ממושך עד שיצליח להחזיר מלא הסכום.

אז פנה המלווה ושפך שיח בתחינה לקב"ה באמרו: ריבוש"ע, הלא הנך ערב על כל סכום הלוואה הגדולה. אך מי כמוך יודע שסכום זה לא חסר לי, מרוב טוב שהענקת לי. **בקשתי שטוחה לפניך תחת זאת לדאוג נא ליווג הגון לבתי המבוגרת שכבר עדו עליה כמה הרפתקאי, ושערותיה מלבינות.**

ואכן לא ארכו הימים ובס"ד בתו המבוגרת באה בשמחת האירוסין עם חתן מצוין!

לאחר תקופה עלה הלווה למשרדו של המלווה, הודה לו בהתרגשות שהציל את חייו וחילצו מן המיצר בנתינת הלוואה הגדולה, ובעזרת ה' עסקיו פורחים, וכעת עולה בידו בשעה טובה להשיב מלא הלוואה בס"ד.

המלווה הפתיע את חברו באמרו שאינו רוצה לקחת ממנו אפילו פרוטה, כיון שהערב כבר שילם מלא הסכום. וסיפר לו עניין השידוך של בתו. הלווה הנדהם לא ידע את נפשו ותהה שמא השתבשה דעת המלווה, אך זה חזר ואמר כי אינו מעוניין לקבל הלוואה בחזרה.

אמר הלווה, בכ"ז מוטלת עלי החובה להשיב לערב מלא הסכום. ואמנם למלווה בן-אנוש יכול להשיב ממון, אך הוא מהפך בדעתו כיצד יוכל לשלם למלכו של עולם את חובו.

היה זה בשנת השמיטה הקודמת ולאחר התבוננות בהשגחת ה' הפרטית, נמנה וגמר שהטוב ביותר להחזיר לערב את הסכום באמצעות תרומת הסכום לחקלאים שומרי שמיטה המוגדרים ע"פ ירושלמי 'מאמין בחי העולמים וזורע' (שבת לא, א תוס' 'אמונת'), והוא בבחינת 'תנו עז לאלוקים' (תהלים סח, לה) ונותן בזה כוח להושיעו מצרתו. יהי רצון שנזכה להיות מאמינים 'כיתד שלא תמוט' והבוטח בה' סוד יסובבו

תפילה

לכבוד שמחת הברית לנכד אחי וראש הרה"ג ר' ראובן שליט"א ולכבוד שליבי סיוס חידוש בית הכנסת הגדול של קהילתנו קהילת ר"ע ברכפלד "לפאר ולרומם בית ד"

"אלהיו מלאך הברית" - מדוע אליהו הנביא שהוא הגואל של עם ישראל הוא גם מלאך הברית?

אנחנו אומרים כל יום בתפילה "לתקן עולם במלכות ש-ד-י", שמעתי בשם מרן המשגיח ר"א לפיאן זצ"ל משל לאדם שמגיע לבית ורואה שכל הקירות מקולפים, הכל מלא אבק ובלגן ושואל מה קורה כאן? למה אתם מחריבים והורסים את הבית היפה? משיבים לו: יהודי יקר, מה שאתה רואה נקרא שיפוצים שלאחריהם הבית יהיה מפואר ויפה הרבה יותר וזה "לתקן עולם במלכות ש-ד-י" שכעת העולם בשיפוצים עכ"ד, אבל בימים האחרונים התעוררתי לתוספת לזה, שבכל שמעוניינים לסיים את השיפוצים בהקדם הבלגן והלכלוך גדל פי כמה ואם יש לכלוך וקושי גדול להתנהל זה רק אומר שהבית המפואר תיכף מוכן.

אנחנו מחכים ל "ותמלוך אתה ד' לבדך", אבל לפני כן העולם יהיה בשיפוצים "לתקן עולם במלכות ש-ד-י" **וככל שרואים שיש קושי גדול להתנהל והכל מבולבל וחסר סדר, אות הוא שקרוב בס"ד היום שיעמוד בית ד' הגדול על מכונו.**

ואולי זה הביאור ב"אלהיו מלאך הברית", שדווקא אליהו שמבשר על הגאולה הוא זה שממונה על הברית שכרוכה בצער החיתוך, **כי בלי הקושי והמעבר בתעלת הכאב לא ניתן להגיע לגאולה אמיתית ושלמה**

יצנו ד' לגאולה שלמה במהרה ברחמים

שונה הלכות

בסניף הבנק שלי נערך כנס לקוחות, ובתחילתו קיבל כל לקוח שהגיע שי קטן מהבנק. בסיום הכנס נותרו מספר אנשים שעדיין לא יצאו, כשחלקם השאירו בינתיים את השי שקיבלו על הכיסאות שעליהם ישבו בזמן ההרצאה. בינתיים אחת הפקידות של הבנק עברה בין הכיסאות ואספה את הערכות שנתרו שם על מנת להחזירם לבנק.

פניתי בסוף הכנס לאחד הפקידים שם ושאלתי אם אפשר לקבל את השי (הגעתי קצת באיחור לכנס, ולא קיבלתי כשחילקו לכולם), והוא הסכים בשמחה - הוא ניגש לדלפק שעליו אותה פקידה הניחה את הערכות שאספה, ונתן לי ערכה אחת.

אציין שאני מניח שאותם אנשים שדיברו עם המרצה וכדו' לא שמו לב באותו זמן שהפקידה לקחה את הערכות שהשאירו ושמתמא התכוונו אח"כ לקחת איתם הביתה, כך שאם הם כבר זכו בערכות כשקיבלו אותם - אולי יש פה בעיה של יאוש שלא מדעת וכו'. כמוכן השאלה גם אם הם בכלל זכו בזה כל זמן שהם עדיין בתוך הבנק (אולי עשו הגבהה וכו').

השאלה היא - האם היה מותר לי לקחת, ומה עלי לעשות בערכה שלקחתי?

הערות והארות, רעיונות וחומרים וכן בקשות לקבלת העלון במייל ניתן לשלוח לעורך זאב כץ
8404494@gmail.com